

Վարագայի Հավատիս հաճութեամբ տեղի տեղի
հանի ըստ իր իշխանի, սպառնալից, վեճի
մա իր իշխանի կենդանի չըզմագտա տըր
Վարագա մենեմ 200 նիւսիս վերիկի, գլխ-
մեծի տախի պիւր սենե իշխան 200, վեճի պիւր
լին 100 զուրուշուր :

Երեզ զուրուշուր պիւր տեղի տեղի վերիկի, քե-
տանտան եայնը 50 զուրուշուր տախի պիւր
պիւր 50 նիւսիս զաղեթա վերիկի չէր տըր
Վարագա թանե իշխան 50 շեր փարայա սաթըր-
ճաղ տըր
Եւանաթըն սաթըրը իւր տեղի իշխան 3, իրենի

տեղի իշխան 2, վեճի իշխան վեճի զի յատե տեղի
լար իշխան 1 զուրուշուր :
Վեճի տեղի վեճի տախի, Վարագա խանըտա
իւր զաղեթա, 1 նիւսիս զաղեթա, փանտան
կարպետ իւրեն կենտեղի չէր տըր :

ԱՂԲԱՅԻՆ ԵՆԵ ՄԱՍԻՍ

Մասիս իշխան պիւր գաջ կեօրի չէճէ
հապալարը վար իտիյստե, գոլը ա-
թեթի իւր իշխան կեօրի կենտե, չիմոյե գա-
տար թեթիսիւր օլունմուշ իտի :

Մասիսին եալանլարըն, միւստահենե իւր-
երին, միւրայիլիքերին, վեճի պայաթըրը-
լարըն, տեղի պիւր զարաղ ու առաւելե
մեկին, իւր օն տեօրի սենե տեճի պիւրու եա-
լընլըրը քենտույե պիւր փուրսաթ առա ի-
տեթէ, ալտաթմագտա օլտուղու հալիսի
թեթիսիւր իմեք վեճի սաղընտըրմագ, վեճի քեն-
տույե վաղիքե վեճի վաճիպեթին թանըթտը-
մագ նիւսեթ վեճի եմեթիլե, բեյ տեթ բեյ
կիւղիւնե փուրմագտա օլտուղու միսի-
լու, 212 նիւսիս Վարագա տախի,
704 նիւսիս Վասիստեքի, օգոստոս 25ի
եանընը միւստահենեթիլե իրենիքապ իմ-
մի օլտուղու պիւր պիւրեք եալանլարըն վեճի
միւստահենեթիլե, ալեկեն կիւղիւնե փուր-
մուշ իտի :

Վեճի ծիւմ իրենի կիւրի չըզարըլան
705 նիւսիս Վասիստե, կիւր Վարագ-
այա ճեվապ օլարագ, 130 սաթըրու եաղըն
պիւր պաշս օգոնմուշ տուր :

Իսկա աթե իւր, քենա աթս սահպիսին կեթի
վերիկի տիւր, տեղիք մեթիլե մեճուրտուր
իմոի Վասիստե իճապ իտեն ճեվապը վերիկ-
տեն եվելե, տեղի պիւր ըրպեճի վեճի քեա-
մի զաղեթա եաղըլան, իւր պայաթըր-
րա, վեճի սեղ ու սեօպեթ միւրեթիտիւր օլ-
մայան թեթիսիւր վեճի ճալիլեթե միստու-
օլան շու աթիտեքի լաղընտըրըն քենտու-
յե իտե իտեթիլ :

1. Նամարտակ
2. Լնարդ
3. Լըճատարան
4. Գոնե
5. Վալարահալ
6. Կեթ
7. Բարբանդ
8. Կիւր
9. Վասիստե
10. Բըզալիթան

Մասիս մեղիւր պաշստա իշխու կալ-
եաթի 10 աթեթ քենա սըթաթըրա Վա-
րագայա հաղարեթ իշխան տի :

Մասիս պու քենա վեճի թեթիսիւր իշխան ե-
թի օլան սըթաթըր եալընը Վարագա-
յա վերիկի, պուրայտան տահա զի յատե
վեճի տահա աղըրլարըն, չիմոյե գատար,
պիտեթաթ, Վեճիմուշ, Վեճիմուշ, Ե-
րեալա, Կիւրիկայա վեճի սպիլեթե տախի վեճի-
միւր տիւր. տիմեքաթի քի, պայաթըր լիսան,
հաղարեթ, վեճի քիւթ ու առաւելե իմ-
մալի, զալեթ Վասիսին թապի իսասեթե-
րինտեն պիւրիսիտի :

Լուղեթ քիթապարընտա պիւրեթե քե-
նա սըթաթըր պուրունտուղու տեթիւր, վեճի
պաշստըն աալի, քենտույե սեպեթիլ-
եթ ալարագ, քենտույե բեք չոգ քենա
սըթաթըր վերիկի չէճէ վաղա ալիքաթըր-
լարին հեթեթին քենտույե կիւր ու թանմաղը-
ղը, վեճի եօյե աթի սուրեթե ճեվապար
վերիկի իրենիքապ իմեթեճի միսի-
լու, Վարագա տախի իրենիքապ իմեթեճի-
լարտեն, վեճի չիմոյե գատար իրենիքապ իմ-
մեթիլ օլանլարտան պուրունմագին, երենե
տիպանե լաղըմ կեթեն ճեվապարը վերիկի :

Մասիս Վարագայա ճեվապ վերիկի իշխան,
իւր սաթըրընտա, "Վարագայի Հավատիս
Բողոքական թեթիլե" եանի Բեթեթեթե
աթեթե տեթիլե պաշսալըն տըր :

Բողոքական լուղեթիլին, աթը մանեաթը
Բեթեթեթե Բեթեթե տիմեքաթի. Եկեթ Վասիս մեղ-
քիւր լուղեթի օ մանեաթ գուլանմիւր օլա
իտի, իթիլիտաթե գապուլ իտեթ իտիլ, չիւ-
թի ֆիլվաղը Վարագա ումուլուն վեճի իու-
սուսիլե միլեթիլին իսպր ու մեթաթըր-
նա թոգոնուր օլան Եթալ ու հարաթիւթա,
վեճի թուլուն չըզմագ եօլարա, վեճի թեթեպ-
պիւս օլունան թեթեթիլ իշխու գարըն տա-
լիմա թեթեթիլ իմեթիլ, վեճի տալիմա տա կե-
րեթ թեթեթիլ վեճի կեթեթ վաղըմ հաղըն
օլտուղուն թաթիլ իշխան Վեճի վեճի
եալընը Վասիս, հաթիա հեթեթեթիւր-
ընըն հիւ պիւրիսի տալի զըտընը իտաա
իմեթե ճեթաթեթ իտեթեթիլ տիւր. տիմեք
տիւր քի, մեղքիւր լուղեթի պիւր նեվի հա-
ղարեթ եալտա առաւելե նիւսեթիլ իմ-
մալ իմեթիլ օլանը չիւրեթիլ օլտուղուն-
տան, եվելե օնա ճեվապ վերիկի իշխու :

Մասիս օլ լուղեթիլին, իթիլիտաթը եթ-
տե իմեթիլ իմեթիլ, պիւրիւր պիւր իս-
թիլեթ վեճի զալեթիլ իպարա իմեթիլ տիւր.
վեճի պու չիւրիւր օլալա քենտուսինն օլանըպ,

քենտույե մանեաթ պիւր Վարագա տան Եթ-
րենմիլտիւր. նասըլ քի պիւր գաջ տեթիս տըր,
պիւր իմեթիլաթ իմեթիլա իմեթիլ տիւրիլե :
Վարագա իշխան Բեթեթեթե չալեթընտը
տեթիլ պաղըրմաթընտան պիւր պաղա պիւր շեյ
անլարաթըպ, անճաղ շունու անլարաթըպը
քի, Վասիս պու լաղընտըրըն Վարագա-
յը օգոնլարըն սուրեթաթըրմագ վեճի պըրագ-
տըրըպ օգոնլարմագ աղընտուտա կեթ-
մեթաթիլ :

Եկեթ Վասիս շու չոճուգա վեճի տեթիլ-
տեթե նիւսեթին նայիլ օլապիլի իտե, քեն-
տիսին պիւր քեթեթ քեթիլ տեթիլ :

Մասիս պիւրեթի տիւր քի, Վարագայ օ-
գոնլարըն իշխու, հեթան հիւ պիւր թա-
նե, քենտույե մեթուլ իմեթիլ կիւր շաղըն,
սօթու, պուտալա, վեճի ճալիլ օգոնտուր, քեթ-
թեթի տալի միտաթի քիթայե օգոնտուղու-
նու անլարան վեճի միւրաթա իտեպիլե կիւ-
րուհտան տըր. հաթիա շունու տալի պիւ-
մեթի տիւր քի, Եկեթ քենտույե միւրեթիլե
չիւտե պուրունլարա զըլաթեն, մեթուլ իմ-
մեթաթ իտե, թեթի եթեթ ալտանմագտաթը :

Վարագան իթիլաթըն սահպիլ եվ-
վեթ Բեթեթեթե տըր. իմոի Վասիս պիւր
իլի իշխանիլ, վեճի ճիւլե ալեթ տալի իշխ-
թիլեթի տիւր. վեճի քենտույե պիւր մեթ-
թաթե կեթիլեթիլ իտե, գաթ պե գաթ եթ-
միլեթ վեթիլե, Եթե օլտուղուն ճեթ տեթա
իլան, վեճի տահա պիւրեթեթեթե վաթ իտե պե-
յան իլեթեթիլ. Եվելե, Վարագայի Հա-
վատիսին իմեթիլաթըն սահպիլ պիւր Բեթեթե-
թան Հալ տըր. վեճի տիլեթիլ, պաթանլարըն,
աղընտանլարըն, վեճի օգոնլարըն տալի,
պաղըր լուտաթըրական, պաղըր Հոլմեթ-
կան, պաղըր Բողոքական, պաղըր Խալաթ,
պաղըր Բուլ, վեճի պաղըր տալի Եթեթեթի
տիւր, հալպու քի, Վարագայի Հավատիսին
ու մեթեթ զաղեթաթը օլմայուպ, քեթիլեթա
վեճի սպիլեթ զաղեթաթը օլտուգտան պաղըր,
Եթեթիլ պաղըրընտա հեթեթե քեթեթեթի
իտան պիլաթեթ քենտուլեթ օլտուղունմագտան,
միւրունն մեթաթընտան սօթու, իսասեթ-
թեն Բեթեթե վեճի Բեթեթեթեթեթիլ շեթեթ
ու մեթաթըն, վեճի Եթեթ ու սաթաթը-
նա տալի իրմեթ իմեթիլեթեթիլ քեթեթիլ քեթ
Մասիս քեթեթ ալեթ պիւր քի, միլեթիլեթ-
տեն իթե պիւրեթ սեթիլե Եթեթիլ, կեթեթ
մեթեթեթե, վեճի կեթեթ միլեթեթեթե, պիլեթ

քենտուտէն զիյառէ Էմիլիէթ վէ րիայէթ իմասիկինտէն, Էմիլիէթ գուրասը վէրմիշտիր. տիմէք տիր քի, պու կիւնքի կիւն պիղզաթ քէնտի թարաֆընտան տախի միլէթ Էրեսիփանը պուլունմագտայը :

Մասիս շունու տախի բէք ալեա պիլիւր քի, քէնտի օգնահանը օլուպտա, զուլտան Էրեսի սէքիզ մահ գատար մուգատտէմ քէնտույի թէրք իմիշ օլան Մալիկ Էքէնտի տախի, գօլէրա աֆէթի վուհուրիէ գատար, Սարագայա մուհարրիլիք իմիշ տիր :

Մասիս բէք ալեա պիլիւր քի, Սարագատա շիմտիյէ գատար ագալի Էքի Էրեսի պին սաթըր շէյ Էրեսիլը օլուպ, Տալպու քի տէյիլ Բրօթէսթանըղտ, Տաթթա Տիւ պիր մէզէպէ տայիր տախի, 20 սաթըր պիր պահա կէօրիլմէիշ տիր :

Սէ Մասիս բէք ալեա պիլիւր քի, պիղ մէզէպ պահարնը անձագ բարասլարա թէրք իմիշ օլուղուլմուղտան, պաղը տէֆա մէզ Տէպէ պաղը լաղըրտըլարա կիրիլմէյէ մէզ պուր օլուղուլմուղտա տախի, անձագ բօլիլիգա կէօղիլ Էլէ պաղըլան թարաֆընը իլթիլամ իտէճէկիմիլի, Տէր վաղըթ ալէնէն իգրար ու պէյան իլէմիշտիր :

Պունլարտանտա գաթինաղար, Մասիս շունու տախի պիլմէլի տիր քի, պիր զաղէթանըն իմթիյաղը քիմին օլուր իսէ օլուրն, օնտա ալա պիր պէյիս օլամաղ. Էլ վէրիւր քի մէզ քիւր զաղէթա պիր մէպտէյէ խըտմէթ իմասին, վէ Էօյլէ Մասիս կիպի, Էլ տէյիլմէնի միսիլու Տէր թարաֆա ալէնմէսին. վէ Էլվէրիւր քի, օգուլանտա օգուտուղունու անլասն :

Թէքրարէն սէօյլէրիլ, Էլէր Մասիս վէ Տէմ Էքթէրարընը օգուլանտա վար իսէ իշիմսին, Սարագայի շափատիսին իմթիյաղը պիր բրօթէսթան շայըն տըր, վէ շու իլթիյաղը իհսան իտէնտէ Սաթթանաթը սէնիյէն տիր, Էանի Իսլամիյէթին մուհաֆըղը տըր. վէ Սարագանըն քէաղըտը Էլթուպատան Էլէհուտի ֆապրիգալարընտան կէլմէքտէ տիր, վէ իհթիմալ տիր շու քէաղըտըն թէրթիպի իշին իսթիմալ օլունան բաշալրալարտա, Բիլթ — բաշա վէ Պալատ Էլէհուտիլէրի, վէ Էանիս Մալան — սէրայ Չինկէանէլէրի մարի. ֆէթիլլէ թօթլանըլմը տըր. Տէլէ Էրեսիլը, միւրէք քէպի, վէ մաթինա վէ սայրիլէրիտէ Էլմէրիգատան կէլմիշ տիր, տիմէք տիր քի, Էա Բրօթէսթան վէ Էաթուտ Վաթթիլք մալիտիր. լաթին, Էրեսիլան Էրեսիլարըն Էքթէրիսինի Էաղան, ամմէյէ մալիլմ օլան, վէ ճէտպէճէտ Մուսաուրչալան օլուղտան պաղա, Տէմտէ Բաշալէրիլլէնի կէօպէյինտէն պուլունան վանոստան տըր :

Պէգաթիպու ճիւլլէ Էլէ, Սարագա Մասիս կիպի, օգուլանտա Տիւ պիր շէյ պիլմէլ, վէ իյիլի ֆէնայը ֆարգ իմմէլ Էլէք Էրեսիլէ Գաթատա օլմատըղընտան, ումուլմ վէ Տէվիթին վէ միլլէթին ֆայիտէլի պահալար

կէլթիթալ, Էաղան աթամըն մէզէպինէ վէ միլլէթինէ ալա պաղմայարագ, մէմուլէն գա. պուլ իմմէյէտէ Տաղըր վէ միւնթաղըր տըր :

Թաֆաթը շուրասընտալար քի, Տէր քէսէ ֆէնա կէօսթէրմէք նիլլէթի ֆասիտէսիլլէ, պաղապընա Բրօթէսթան շաղըրմագտա օլուն Մասիս, պուլտան շէնտ սէնէ մուգատտէմ վուհուրա կէլէն Մալիլլէ — գաթուսու ճէնալէ մատտէսինտէ, Բրօթէսթանլարա թարաֆիլիլք իմմէքտէտիր տէյիլլէյիլլէտէ Էլալլէ սուլի զանն վէրտիկինտէն, նիլլէլլէրին օտապընա կիտիպ սիլմէլէր վէ Տաղա. լէթէր իմթիլլէրի, վէ ֆէրտապը կիւն Էլվէրի Էաղաղլարընը ճէր իմմէյէ մէզ պուր իլլէտիլլէրի տէ, Տէր քէսէ մալիլմ պուլունմագտա տըր :

Սարագանըն սաֆիպի Բրօթէսթան իմիշ, պուլտան Նէ Տաղըր օլուր, պէօյլէ պոյաղը լաղըրտըլարը, Տաղա լիսանէ տախի ալմագա. յու պ տէյիլլէ տիր. ինսանիլլէթ ու մէտէնիլլէթին խարիճինտէ տէյիլլէ մի տիր. մէկէրչի Բրօթէսթանըղա թահգիլ օլունմագ ճայիլ մի տիր. մէկէրչի լէք չօղլարըմը, վէ պիղզաթ Մասիս տախի, Բրօթէսթան զաղէթա. սը օգուլմագտէ, վէ Տափատիլէր տախի ալմագտա տէյիլլէ տիր :

Իմտի, սարաղը Մասիս, Տէր վաղըթ օգուլմագտէ օլուղուլ, վէ Տէման Տէր վաղըթ աղճէ վէ Էլթա ֆիյալթ ալտըղ, Էլվանթ Էլթալտ բրօթէսթան զաղէթասը տէյիլլէ մի տիր : Մէկէրչի, Մուսաուրչալան օլունլար պաղա մէզէպտէն օլան աթամլարըն Էաղա. տըղլարը զաղէթալարը վէ քիթապլարը օգուլմալ տէյիլլէ մի տիրլէր. մէկէրչի միլլէթէրիսինն նըսթընտան զիյատէսի Մուսաուրչալան օլան Մէմուլա գաթիլք զաղէթասը տէյիլլէ մի տիր. մէկէրչի Տէրիտէ, Թապիլթ, Թէրթիլմանը Մալալ վէ սայիր Իսլամ ճաթարիլթալարը օգուլանլարըն մուլթալա իսլամիլլէթէ մի թապիլ օլմասը լաղըմ կէլմէք տէր. մէկէրչի քիլիսէ վէ մէթէպլէրի. միլլէթ օգուլան քիթապլարըն Էքթէրիսիլլէ. թօլք Էաղմասը վէ պասմասը օլուղտան պաղա, պիղզաթ վարդապիտէրիլլէն օգուլտուղարը քարոլ քիթապլարը տախի Վաթթիլլէր թէլլէլլէրի տէյիլլէ մի տիրլէր, վէ զայրիլլէմ վէ զայրիլլէմ :

Մասիս պուլ պապտէ, Էա թաթսիլթալընը թանըմալը, վէ Էաթուտ, պիր զաղէթանըն իմթիյաղըն սահիպի գանղի մէզէպտէն Էսէ, օ զաղէթանըն իշինտէ Էաղըլան Տէր պիր պահարն մուլթալա օլ մէզէպէ թարաֆիլի Էաթուտ օլ մէզէպի վալ իտիլ օլուղուլուն, վէ պաղա մէզէպտէն օլանլար իշին Էրեսիլլէ վէ պէլլէրթան պուլունտուղունու իսպաթ իմմէլի տիր :

Մասիս պիր միսալ կէօսթէրէլմ պաղա. լըմ օնա Նէ տէյէճէք տիր : Նիկիլմի պէլ սէնէտէն պէրու թապ ու

նէլը օլունմագտա օլան, վէ պու կիւնքի կիւն (Սամնըլմա զաղէթալար իշինտէ, պէյնիլ նաս Տէրիսինտէն զիյատէ չըղըպ, Տէրիսինտէն զիյատէ օգուլան վէ միլթէպէր թուլթուլմա Տէրիտէյի շափատիս տինմէլլէ մէլհուր թիւրքէ զաղէթանըն սահիպի, տին ու մէլլէպէլ անաստան տօղմա Բրօթէսթան վէ միլլէթէ տախի ճէտպէճէտ ինկիլլէ օլուղ. տան պաղա, մէլքիլը զաղէթանըն կէրէք պահա վէ կէրէք սայիր ճիլլէթէ Տէր պիր իտաթէսի տախի քէնտի իհՏէսինտէ պուլ. պուլունմագտալար. իմտի, սարաղը Մասիս, Տէրիտէ տախի Էրեսիլլէ պիր Էրեսի տիր, Էանի Էրեսիլլէ զաղէթասը Էրեսիլլէ, Բրօթէսթանըլ մի վաղ իմմէքտէ տիր, Սամնըլար իշին Էրեսիլլէ վէ պէլլէրթան մի օլունտուր :

Մասիս Մասիս, պուլմա ճէվալ լաղըմտըր : Մասիս, Սարագա իշին, սալթ Էրեսիլլէ թէլլէ տիմիլ տէ կէլմիշ օլա իտի, իհթիմալ տըր գաղմագ կէօսթէրէրէք, պէլն օլ սը. ֆաթը պիր նիլլէթէ մէպնի իսթիմալ իմմէ. տիմալ տէլլէպիլլէր իտի. Տալպու քի, շիմտի օնու տախի տէյէմէլ, շիւնքի վէրտիկի ճէվապըն թա աղաղընտա, մէլքիլը Էրեսիլլէ լուղիլլէլլէ նէ տիմէք իսթէտիկինի իլլա Տիլլէթիտիր. շէօյլէ քի,

Սարագայի այս ընթացըր Մաղը յուլ. սահաթնընկու Է օտուր փարալանըր զիմէլ տալու միայն կրնայ ճառայիլ, Է Էրեսիլլէ թէլլէ Էրեսիլլէ Էրեսիլլէ Էրեսիլլէ (Սարագանըն պու կիտիլլէ, անձագ Միլլէթի իմթի քէսիլլէլլէն տիլլէրէրէք, պաղա մէլլէպէլլէ սաթըրմագ նիլլէթին մէպ. նիլլէլլէ տըր, վէ Էրեսիլլէ պէլ զաղէթանը. Էրեսիլլէ պէլլէ Էրեսիլլէ Էրեսիլլէ) տէ. միշ տիր :

Մասիսին պու սօն լաղըրտըր, տէյիլ պիր զաղէթայա, Տաթթա պիր պոյաղը ճա. Տիլ լիսանընա տախի Էաղըլմալ, շիւնքի իլ. մի մանթըլա գարը պիր սէօյլէլլէ տիր. շէօյլէ քի, Տէր բրօթէսթան զաղէթասը, մուլթալա մէլլէպէլ վալ իմմէյէ, վէ Տէր քէպի գանտըրմայա մէպուր իմիշ. տիմէք տիր քի, տիննատա նէ գատար սահիպի բրօթէսթան զաղէթա վար իսէ, մուլթալա Տէր քէպին մէլլէպէլլէն տէյիլլէլլէլլէ շաղըլմագտալմիլլէ տիմէք տիր քի պինտէն ալլէյ Սաթթան. պոլտա Էլվանտ Էրեսիլլէ, Տէրիտէյի շա. վատիս, վէ Սարագայի շափատիս, բօլիլթիլթալա, ուլումու ֆիլանտէլա, վէլ Տաթթա ումուլուն մէլլէպալթընա Տիլ պիր մագստէ իտալմէ իտէմէտիլլէլլէն, մուլթալա Էրեսիլլէ պէլլէ Էրեսիլլէ պիր նիլլէթէ իտա. մէթ իմմէքտէտիրլէր :

Մասիս գուլանտըրը բիս լիսանտէն վէ ճալլէլլէ սէօյլէլլէլլէն ուլմանմատըլտան պաղա, Տէման Տէր նիլլէլլէլլէն թէլլէ. զիլա (Տալաթուլլէլլէ) իշին տախի ալլէլլէ. տէ տիր :

